

Nota van antwoord en ambtshalve wijzigingen
Projectbesluit procedure Beekherstel Run Heers-Dommel
behorend bij DB-voorstel 136563/353873

In de periode van 13 juni 2025 tot en met 23 juli 2025 heeft het ontwerp voor het Projectbesluit beekherstel Run Heers-Dommel ter inzage gelegen.

Als gevolg van de zienswijzen en de gesprekken die tussen waterschap en insprekers plaats hebben gevonden zijn wijzigingen op het projectbesluit aangebracht. Daarnaast is het projectbesluit om ambtshalve redenen aangepast. Onderstaand is hier een overzicht van weergegeven.

WIJZIGINGEN NAV ZIENSWIJZEN

Naar aanleiding van de zienswijzen zijn de volgende wijzigingen op het projectplan aangebracht:

1. Maatregel L1: Tussen de Dommelstraat en de Kempense Plassen is een aanvullende maaiveldverlaging aan het ontwerp toegevoegd. Het maaiveld wordt hier met 5 tot 60 cm verlaagd om extra waterberging en natte natuur te realiseren.

AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

Het waterschap heeft de volgende wijzigingen doorgevoerd:

Maatregelen

1. Maatregel W2: Om de afwatering van het pad langs de A67 mogelijk te houden wordt een deel van de sloot langs het pad en de afwatering hiervan richting de nieuwe Run niet gedempt. Daarnaast wordt een deel van deze sloot ten noorden van het uitstroomveld niet gedempt, maar afgedamd. Dit om de toegankelijkheid van het uitstroomveld te beperken.
2. Maatregel W5: Nabij de Runstraat mondt in de huidige situatie een persleiding in de Run uit. De uitstroombak is op de overzichtstekening verwerkt, waarbij deze is aangemerkt als te handhaven en waarvoor een greppeltje (maatregel W5) op tekening is toegevoegd om deze aan te laten sluiten op de nieuwe Run.
3. Maatregel W6: ASML heeft een vergunning aangevraagd voor de aanleg van duiker (onder de A67 door) en een afvoersloot. Dit is ter vervanging van de huidige afvoer van het gebied waar ASML momenteel gebouwen ontwikkeld richting de Run. De afvoersloot watert in de tijdelijke situatie af op een greppel die aangesloten is op de Run. Het definitieve projectbesluit voorziet in het dempen van deze sloot en het koppelen van de afvoersloot van het ASML-terrein met de nieuwe Run.
4. Maatregel K3.1: Op een aantal plaatsen kruist de obstakelvrije zone watergangen en slootjes (onder andere bij maatregel W5 en W6). Om onderhoudsvoertuigen veilig te kunnen laten passeren worden hier voordes (doorwaadbare plaatsen) aangelegd. Hierbij wordt het pad voorzien van een verharding van betonblokkenmatten.
5. Maatregel K6: De pomp voor de visvijvers wordt niet aangesloten op de Dommel, maar wordt aangesloten op de Run. Hiertoe zijn de positie van de pomp en de leidingen (op de overzichtstekening weergegeven) aangepast.
6. Maatregel W2 & K7: De sloot op de westelijke grens van het projectgebied wordt ten dele in plaats van geheel gedempt. Op de grens tussen landbouw en natuur wordt in de plaats hiervan een schotbalkstuw geplaatst. Dit om het watersysteem hier stuurbaar te houden.
7. Maatregel K7: Langs de zuidwestelijke visvijver ligt een afwateringssloot die de ten noorden hiervan gelegen landbouwkundige percelen draineert. Om in tijden van droogte meer water in dit gebied vast te kunnen houden wordt in deze sloot een schotbalkstuw aangebracht.
8. Maatregel L4: Om de effecten van een T1-afvoergolf te mitigeren worden enkele perceeldelen opgehoogd. Daarnaast wordt in het bovenstroomse traject op één plaats het maaiveld opgehoogd om

bij piekafvoeren water enigszins te stremmen, zodat hier meer water binnen gebied dat aangemerkt is als natuur, geborgen kan worden.

9. Maatregel I1: Voor de beheerbaarheid van het uitstroomveld is peilgestuurde drainage aan het ontwerp toegevoegd. Hiermee kan tijdelijk de grondwaterstand worden verlaagd om bijvoorbeeld maaibeheer uit te kunnen voeren.

Onderbouwingen

10. Hydrologische modellering: In de periode tussen publicatie van het ontwerp Projectbesluit en vaststelling van het definitieve Projectbesluit zijn nieuwe inzichten vanuit het Veldhoven-Gender-model naar voren gekomen en verwerkt in de modellering van het beekherstelproject. De hydrologische achtergrondrapportage van de oppervlaktewatermodellering gaat nader op deze wijzigingen in. Daarnaast zijn naar aanleiding van de ontwerpwijzigingen zoals hierboven opgesomd een aantal aanpassingen in de modellen doorgevoerd. De resultaten van de modellering zijn verwerkt in het projectbesluit en in de hydrologische achtergrondrapportages (bijlage 6 van het projectbesluit).
11. Ecologische onderbouwing: De nieuwe inzichten van de hydrologische modellering zijn verwerkt in natuurtoets (inclusief KRW-toets), zie bijlage 3 van het projectbesluit.
12. PvE archeologie: De aanpassingen aan het ontwerp zijn doorgevoerd in het PvE archeologie, zie bijlage 4 van het projectbesluit.
13. Bodemonderzoek: Naar aanleiding van het historisch bodemonderzoek van Tritium is door Milon een verkennend land- en waterbodemonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is toegevoegd aan bijlage 5 van het projectbesluit.

Beheer- en onderhoudsplan (BOR) en monitoringsplan

14. In de BOR zijn naast enkele tekstuele wijzigingen aanpassingen ten aanzien van het beheer en onderhoud aan het uitstroomveld (verwezen naar de BOR van de koppeling Gender-Run) en afstemming met de omgeving doorgevoerd.
15. Het monitoringsplan is bijgewerkt naar aanleiding van de laatste inzichten en nadere afspraken met de omgeving.

Bovenstaande wijzigingen zijn aangebracht en maken onderdeel uit van het definitieve Projectbesluit. Navolgend worden de zienswijzen behandeld.

1. Individuele zienswijzen

Er zijn een tweetal zienswijzen ingediend. Eén van de zienswijzen is weliswaar na de ter inzage termijn binnengekomen, maar is voor de zorgvuldigheid wel behandeld. In dit hoofdstuk zijn deze zienswijzen samengevat. Het Waterschap de Dommel geeft hierop haar reactie en geeft aan in hoeverre de zienswijze aanleiding is geweest het Projectbesluit aan te passen. Voor de leesbaarheid zijn enkele zienswijzen opgesplitst in meerdere reacties en/of thema's die afzonderlijk worden beantwoord.

De zienswijzen zijn geanonimiseerd. Na vaststelling van het Projectbesluit worden degenen die een zienswijze hebben ingediend door het waterschap in kennis gesteld van het besluit en de 'nota van antwoord en wijzigingen' en ontvangen zij informatie over de wijze waarop en onder welk nummer zij deze 'nota van zienswijzen en wijzigingen' kunnen inzien.

Zienswijze 1

Nr	Samenvatting zienswijze	Reactie
1a	De afvoercapaciteit van de nieuwe Run is onvoldoende en heeft op deze manier een extra opstuwend effect bovenstrooms met als gevolg dat daar extra natschade optreedt. (Er wordt gerekend met de debieten t.h.v. De Stevert). Bovendien is het extra water van de Gender nergens meegenomen in de berekeningen. Dit is vragen om moeilijkheden. Dus profiel van de nieuwe Run moet veel ruimer.	Gesteld wordt dat in de modellering gerekend is met verkeerde debieten (t.h.v. Stevert) en dat de Gender niet in de berekeningen meegenomen is. Hiermee samenhangend wordt gesteld dat de Run onvoldoende afvoercapaciteit heeft en dat daardoor bovenstrooms extra natschade optreedt. Bij de beantwoording hieronder wordt eerst ingegaan op de wijze van modellering. Vervolgens wordt puntsgewijs een reactie gegeven op bovengenoemde zorgpunten. Modellering Voor het bepalen van de effecten van het plan wordt bij het project Run Heers-Dommel gebruik gemaakt van de volgende hydrologische modellen: 1. Het neerslag-afvoer-model, voor het berekenen van afvoeren bij piekafvoersituaties (hoogwatergolven) die over het algemeen in de winter optreden. Het neerslag-afvoer-model berekent op basis van neerslag, verdamping en gebiedskenmerken wat de optredende afvoer is bij een bepaalde hoeveelheid neerslag. 2. Het dynamische oppervlaktewatermodel, voor het berekenen van de waterpeilen die optreden bij diverse piekafvoer-situaties (zoals T1, T10 en T100). Hiervoor gebruikt het waterschap de gemiddelde afvoergolven die bepaald zijn op basis van de uitkomsten van het neerslag-afvoer-model (model 1), waarbij per rekenpunt inzichtelijk is wat daar de afvoer is. 3. Het SOK-model - deel Gender: In dit dynamische model is opgenomen dat er een hevige neerslag-event bij het stedelijk gebied van Veldhoven plaatsvindt, is gemodelleerd en berekend hoe dit water tot afstroming komt richting de Gender en vervolgens hoe dit via de verbinding Gender-Run richting de Run stroomt. 4. Het SOK-model - deel Run: Model 3 is vervolgens gekoppeld aan een model dat berekent hoe het water uit de koppeling Gender-Run via de Run richting de Dommel gaat stromen. Dit model bevat wat betreft maatregelen gelijke uitgangspunten als model 1 en 2, echter dit model bevat andere afvoergolven die specifiek bedoeld zijn de werking van het systeem en de gevolgen van een hevige bui-situatie te kunnen beschrijven zoals gevolgd uit model 3. 5. Het stationaire oppervlaktewatermodel, voor het berekenen van de waterpeilen die optreden bij regulier optredende situaties. Hiervoor wordt per seizoen (zomer,

		voorjaar, najaar en winter) de mediane afvoer gehanteerd. Deze zijn bepaald op basis van afvoer-meetreeksen die beschikbaar zijn van een bepaalde periode. In het model neemt de afvoer per rekenpunt in benedenstroomse richting steeds toe. 6. Het grondwatermodel, voor het bepalen van het effect van het project op de optredende grondwaterstanden. Daarvoor gebruikt het waterschap metingen van de neerslag en verdamping over een periode van 10 jaar (overeenkomstig de landelijke systematiek). De effecten van projecten worden vervolgens doorerekend op basis van waterstanden die het stationaire model (model 5) berekend voor de referentiesituatie (huidige situatie) en het scenario (nieuwe situatie). Vervolgens is met de effectberekening op basis van de Waterwijzer-landbouw-tool van het WUR berekend worden in welke mate agrarische percelen in financiële zin meer of minder gewasopbrengst realiseren. Reactie op de zorgpunten: - Gehanteerde debieten: In zowel model 2 (dynamisch) en 3 (stationair) is door de wijze van modelleren de afvoer bij deelgebied Heers-Dommel hoger dan bij deelgebied Stevert. De veronderstelling dat er in het project Run Heers-Dommel gerekend wordt met de afvoer van deelgebied Stevert is niet juist. - Afvoer van de Gender: Het 'extra water' van de Gender is in de berekeningen meegenomen middels model 3 en 4 zoals hierboven beschreven. - Extra natschade bovenstrooms & onvoldoende afvoercapaciteit: Het geheel aan modellen voorspelt dat de invloeden van de koppeling Gender-Run, alsmede het ontwerp van beekherstel, richting bovenstrooms van het project gelegen gronden zich beperkt tot de effecten zoals beschreven in de motivering bij het projectbesluit en de hierbij horende hydrologische onderbouwingen. Het ontwerp geeft op een juiste en verantwoorde wijze invulling aan de opgaven (zie motivering) en de profielen bieden hiervoor voldoende afvoercapaciteit.
1b	Ook is het vreemd dat er al volop gewerkt wordt aan de verbinding Gender - Run terwijl er nog geen definitief projectplan ligt.	Voor de aanleg van de koppeling Gender-Run zijn door ASML vergunningen voor de aanleg aangevraagd en door bevoegd gezag verleend. Na aanleg zijn aan de zijde van de Run de buizen dicht gezet. ASML vraagt voor het in werking kunnen laten treden van de koppeling nog een watervergunning aan bij het waterschap. Deze zal met het Projectbesluit mee gecoördineerd ter inzage

		gelegd worden. ASML heeft vooruitlopend hierop besloten om de koppeling alvast aan te leggen.
1c	Verder is het onderhoudsregime op basis van Q in relatie tot H een onduidelijk systeem, omdat bij een hoosbui de waterstand enorm kan stijgen als van te voren de beek niet gemaaid is en zo schade kan veroorzaken. Graag meer garantie voor het beekonderhoud ook in relatie tot de nieuwe gedragscode.	De systematiek om het beheer en onderhoud in te steken op de afvoer-waterstandsrelatie (QH-relatie) is er op gericht om de modelwerkelijkheid zoveel mogelijk aan te laten sluiten op de werkelijke situatie in het veld. Bij de Run deelgebied Grootgoor (opgeleverd in 2021) is de ervaring opgedaan dat de gemodelleerde weerstand van het stroomprofiel de werkelijkheid benaderd en dat afhankelijk van de klimatologische- en terreinomstandigheden het op dit moment nodig is om het profiel 2 tot 3 keer per jaar 50% te maaien om zo de door het model berekende seizoenswaterstanden bij benadering te realiseren. Dit inzicht is tevens voor het project Run Heers-Dommel relevant, omdat het beheer van het zomerprofiel van dit project op dezelfde uitgangspunten als het project Run Grootgoor is gebaseerd. Het laatste inzicht van het waterschap ten aanzien van de op 1 april 2025 ingevoerde gedragscode voor bestendig beheer en onderhoud (die momenteel ingestoken is op het alternerend éénzijdig uitvoeren van het onderhoud) is dat dit geen negatieve invloed op het bereiken van de gewenste toestand heeft. De meest recente gedragscode leidt voor het project Run Heers-Dommel dus niet tot wijziging van uitgangspunten. Voor het goed kunnen functioneren van de koppeling Gender-Run is het van belang om ook gevoel te krijgen bij de invloed die de weerstand in het winterbed heeft op de optredende waterstanden bij piekafvoeren. In het model is aangenomen dat het winterbed in de nieuwe situatie een grote mate van begroeiing kent en dat dit deel van het profiel dus ruw is. Het uitgangspunt voor het winterbed in de modellering is dus conservatief ingestoken, wat in de praktijk inhoudt dat het profiel een hoge mate van begroeiing, met onder andere bos en grassige vegetaties kan hebben. Hiermee wordt er een situatie gerealiseerd die goed te beheren is en die tegelijkertijd robuust is.

Conclusie: De individuele zienswijze leidt niet tot aanpassing van het plan.

Zienswijze 2

Nr	Samenvatting zienswijze	Reactie
2a	Aansprakelijkheid bij overstromingen Er wordt gesproken over het afkopen van overstromingsschade. In geval van overstroming mag het niet zo zijn dat ernstige milieudelicten, zoals overstroming van drugsafval en zware metalen, afgewenteld worden bij ondernemers in het gebied. De verantwoordelijkheid voor waterkwaliteit en milieuschade moet volledig bij het waterschap blijven. Een afkoopregeling mag niet leiden tot het afwentelen van risico's op ondernemers. Wij zouden graag zien dat dit voor desbetreffende ondernemers wordt vastgelegd.	De gemeente (stedelijk water), het waterschap (beken en A-watgangen) en de omgevingsdienst werken aan en zien toe op behoud van een goede waterkwaliteit. Wanneer er illegale of oneigenlijke lozingen gedaan worden treden de handhavers op. In dat geval is de illegale lozer aansprakelijk voor het feit dat hij/zij de waterkwaliteit verslechterd heeft. Daarnaast is het systeem van de Gender-Run zo ingericht dat de eerste flush die vanuit het rioolstelsel op de Gender overstort via de Gender afgevoerd wordt. Pas vanaf een peil van 18,4 m+NAP, dat bij een kans van ongeveer eens per 10 jaar bereikt wordt, stroomt het water via de koppeling richting de Run. In het geval dat de koppeling in werking treedt is het water sterk verdunt. Het gaat hierbij namelijk om zeer grote hoeveelheden neerslag in een korte tijd. De KRW-toets geeft inzicht in de mate van verdunning van het water dat richting de Run stroomt. Verder zal in veel gevallen het water dat via de koppeling richting de Run gaat stromen niet voor overstromingen bij derden zorgen. Het gerealiseerde systeem bevat namelijk veel bergingscapaciteit en ook de Dommel heeft in veel gevallen voldoende afvoercapaciteit om het water van de Gender zonder problemen te verwerken. In de hydrologische modelstudie is echter uitgegaan van extremen. Alleen bij zeer extreme situaties met een combinatie van een extreme inzet van de koppeling dat samenvalt met verhoogde afvoeren op de Run en de Dommel kunnen gronden van derden overstromen. De frequentie dat de koppeling Gender-Run zal gaan zorgen voor overstromingen bij derden is dus als zeer laag aan te merken en als het optreedt dan zal het aandeel water i.r.t. eventuele verontreinigingen zeer groot zijn (verdunt). In het projectbesluit is dit als maatschappelijk verantwoord beschouwd. Voorts wordt opgemerkt dat het waterschap zich heeft ingespannen om de overstromingsrisico's richting landbouwgronden van derden zoveel mogelijk te beperken. Dit is gedaan door in te zetten op het ruilen van grond.
2b	Waterafvoer en profiel van de beek De huidige beek zit vol met bagger, en het nieuwe dwarsprofiel is ontworpen op hetzelfde niveau als de huidige	Zoals in antwoord 1C aangegeven voorspelt het geheel aan modellen dat de invloeden van de koppeling Gender-Run, alsmede het ontwerp van beekherstel, richting bovenstrooms van het project gelegen gronden beperkt zijn tot de effecten zoals beschreven in de motivering bij het

	bodem. Dit betekent dat er geen verbetering optreedt in de afvoercapaciteit Het voorgestelde profiel is te ondiep en te smal, wat een flessenhals creëert in het watersysteem. Dit levert bovenstrooms problemen op. Dit is onacceptabel, zeker gezien de noodzaak om grote hoeveelheden water af te voeren tijdens en na stortbuien, mede vanuit het waterbergingsgebied Grootgoor.	projectbesluit en de hierbij horende hydrologische onderbouwingen. Aanvullend kan nog opgemerkt worden dat bij (winterse) piekafvoersituaties water van de Dommel de Run in stroomt. De combinatie van Dommel- en Runwater zorgt voor de overstromingsbeelden zoals getoond in de hydrologische onderbouwingen. Het vergroten van de afvoercapaciteit in het benedenstroomse deel van de Run zal dit beeld niet veranderen. Verder is het zo dat waterbergingsgebied Grootgoor bedoeld is om Eindhoven te beschermen tegen wateroverlastsituaties welke voornamelijk voorkomen bij van tevoren voorspelde hoogwatersituaties waarvan de kans van optreden voornamelijk in de winter is. Met de inzet van Grootgoor wordt beoogd de afvoer van de Run tijdelijk te beperken om zo de piekafvoer op het Wilhelminakanaal te ontlasten. In dergelijke gevallen staat het peil van de Run en de Dommel zo hoog dat de koppeling niet kan functioneren.
2c	Onevenwichtige ecologische focus Het lijkt erop dat ecologische belangen de overhand hebben gekregen boven de functionele noodzaak van waterafvoer. De aanleg van twee rioolbuizen van 2 meter diameter en een regenwaterbuis van 1,5 meter diameter toont aan dat er aanzienlijke afvoer nodig is. Toch wordt in het ontwerp onvoldoende rekening gehouden met deze noodzaak. Een gebalanceerde benadering is vereist waarbij ecologie en waterbeheer hand in hand gaan.	Het project voorziet zowel in het vergroten van de waterveiligheid van Veldhoven als het behalen van de water- en natuuropgaven (realiseren KRW-, N2000- en NNB-doelen). In het ontwerpproces is gezocht naar het bereiken van een optimum tussen deze doelen. Wat betreft het vergroten van de waterveiligheid bevat het ontwerp onder andere de realisatie van een 40 meter breed winterbed tussen het uitstroomveld tot aan de Dommelstraat. Daarnaast wordt het doorstroomprofiel van de brug bij de Runstraat vergroot en is in het definitief projectbesluit nog een maaiveldverlaging tussen de Dommelstraat en de Kempense Plassen toegevoegd. De oplossing om de waterveiligheid te verbeteren is gevonden door het realiseren van extra berging in combinatie met het afvoeren van water via de Run naar de Dommel. De berekeningen tonen aan dat met de oplossing voldaan wordt aan het in de samenwerkingsovereenkomst klimaatrobuuste Gender overeengekomen veiligheidsniveau. In de motivering behorend bij het projectbesluit is de variantenafweging van met en zonder koppeling Gender-Run opgenomen (zie paragraaf 7.2). De variantenafweging toont dat de koppeling Gender-Run om concessies ten aanzien van diverse aspecten vraagt. De afweging is gemaakt dat het ontwerp zoals opgenomen in het projectbesluit het optimum vormt tussen de diverse opgaven en inpassing in het gebied.

2d	Gebruik van ASML-grond ASML heeft een aanzienlijke hoeveelheid gronden beschikbaar gesteld voor dit project. Het is dan ook logisch en noodzakelijk dat deze gronden volledig worden benut om meer ruimte te creëren voor waterberging en afvoer. De ruimte tussen de Dommelstraat en de Dommel biedt hiervoor mogelijkheden die niet onbenut mogen blijven.	Uit een nadere analyse naar mogelijkheden om de waterveiligheid in Veldhoven verder te verbeteren is naar voren gekomen dat hier inderdaad onbenut potentieel ligt. Aan deze zienswijze wordt opvolging gegeven.
2e	Milieueffectrapportage (MER) Er dient een gedegen MER uitgevoerd te worden waarin expliciet wordt onderzocht wat de milieugevaren zijn bij overstromingen. De risico's voor landbouwgronden moeten binnen acceptabele grenzen blijven, net zoals men in de gebouwde kom risico's wil beperken.	Op grond van de bijlage V van het Omgevingsbesluit is het niet noodzakelijk om voor dit project een MER op te stellen. Dit is ook door het waterschapsbestuur bekrachtigd. Daarnaast is de toename aan overstromingsfrequentie bij enkele landbouwpercelen (enkele hectaren) bij zeer extreme omstandigheden in het projectbesluit als aanvaardbaar beoordeeld, omdat de schade financiële schade van gewasopbrengstderving ruimschoots afweegt tegen de schade die optreedt als er wateroverlast in Veldhoven optreedt. Hiervoor worden de grondeigenaren bovendien gecompenseerd.
2f	Gebiedsgerichte aanpak Het beekherstel wordt nu in deelprojecten uitgevoerd, met individuele afspraken met ondernemers als de te verwachten effecten in beeld zijn. Er moet gekeken worden naar het gehele watersysteem zowel over de lengte van het tracé als de aangrenzende flanken. Pas dan kan echt gewerkt worden aan een robuust watersysteem. Wij pleiten voor een collectieve aanpak waarbij ondernemers actief worden betrokken aan de voorkant.	Voor de bovenstrooms gelegen projecten Run Stevert, Run Grootgoor en Run Heers is reeds een intensief omgevingsproces doorlopen. Het proces is in de periode 2015-2017 aangevangen met het opstellen van een integraal schetsontwerp en uitvoeringsprogramma. In dit proces zijn ZLTO en enkele agrariërs uit het gebied betrokken geweest. Ook zijn diverse inloopbijeenkomsten georganiseerd om de nader uitgewerkte ontwerpen nader aan de omgeving toe te lichten. Later in het proces is hier de opgave van de samenwerkingsovereenkomst klimaatrobuust maken Gender aan toegevoegd. De opgaven zijn hierin integraal beschouwd. Op basis hiervan zijn de plannen nader uitgewerkt en worden deze tot uitvoering gebracht. Het project Grootgoor is in 2021 reeds uitgevoerd en de plannen voor de projecten Stevert en Heers zijn in 2024 definitief vastgesteld. Deze zijn momenteel in afwachting op de beroepsprocedure bij de Raad van State. Het waterschap verwacht niet dat het opnieuw uitvoeren van het proces tot andere uitkomsten gaat leiden.

Conclusie: De individuele zienswijze leidt tot aanpassing van het plan. Tussen de Dommelstraat en de Kempense Plassen wordt aanvullende maaiveldverlaging aan het ontwerp toegevoegd.